

## Dekker

substantieel verklaart en mijn weging daarvan gaan discussiëren over wat een minstens gelijke slagingskans is. Zo heb ik het toch goed begrepen?

□

De **voorzitter**: De amendementen-Adelmund (stukken nrs. 19 en 34, herdruk) zijn ingetrokken.

De algemene beraadslaging wordt gesloten.

De **voorzitter**: Wij hebben dinsdag bij de regeling afgesproken, ook naar aanleiding van een interventie van de heer Bruls, om de stemming over dit onderwerp vanavond te houden als vanavond naar aanleiding van het debat met de minister van Justitie gestemd zou worden. Mijn vraag is, gezien de amendementen, of de woordvoerders hiermee akkoord zijn. Het alternatief is om het bij uitzondering toe te voegen aan de stemmingen van volgende week donderdag, de stemmingen naar aanleiding van de algemene politieke beschouwingen. Als in de loop van de dag blijkt dat naar aanleiding van het debat met de minister van Justitie niet gestemd zal worden, zullen niet alle leden van de Kamer tot heel laat vanavond in huis hoeven te blijven. Anders zullen zij voor de stemming over dit onderwerp wel moeten blijven. Ik zie bij de woordvoerders een voorkeur om de stemmingen vanavond te houden, indien er vanavond wordt gestemd. Ik stel voor om het op deze manier te doen.

Daartoe wordt besloten.

De vergadering wordt van 11.55 uur tot 13.15 uur geschorst.

**Voorzitter: Hamer**

---

### Regeling van werkzaamheden

De **voorzitter**: Het woord is aan mevrouw Vos.

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter. De Kamer heeft gisteren in een algemeen overleg met de minister voor Vreemdelingenzaken en Integratie gesproken over asielbeleid. Ik verzoek u het verslag van dit algemeen overleg op de agenda van de Kamer te plaatsen.

Dit hoeft niet vandaag; het kan ook op een later tijdstip.

De **voorzitter**: Naar mij blijkt, kan de Kamer hiermee instemmen. Wij zullen dit verslag op de agenda plaatsen. In verband met de algemene politieke beschouwingen zal dit dan na de volgende week zijn.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Het woord is aan de heer Duyvendak.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Voorzitter. Op 8 juli stuurde het kabinet een brief naar de Kamer over de Agenda bestuurlijke vernieuwing, onder het motto: herstel van vertrouwen. Een van de centrale punten in deze brief is een wens van het kabinet ter zake van aanpassing van het kiesstelsel, wat zou dienen plaats te vinden via de route van het instellen van een burgerforum dat met voorstellen daarover zou moeten komen. Gisteren verscheen een interview met premier Balkenende, waarin hij zei dat hij door wilde gaan met het huidige kiesstelsel en dat hij geen verandering wilde. In de loop van de dag reageerde minister Pechtold daarop met de woorden: "Dat is de persoonlijke opvatting van de premier, zo heeft hij mij uit New York laten weten."

Ik stelde daar gisteren al schriftelijke vragen over aan minister Pechtold. Maar het hield niet op, want vanochtend en, naar ik meen, ook al in de loop van gisteravond verklaarde de premier: "Ik spreek altijd als premier; ik heb geen persoonlijke mening." Nu is het wel de vraag wat de positie van de premier, van minister Pechtold en van het kabinet in dezen op dit moment is. Ik heb te dien aanzien drie concrete vragen die ik aan de premier zou willen stellen, mede namens de fractie van de PvdA, en waarop mijn fractie graag vóór woensdag, vóór de algemene politieke beschouwingen, antwoord heeft. Het betreft de volgende vragen.

1. Heeft de premier het burgerforum, dat vanochtend van start is gegaan, niet op een onfatsoenlijke manier getackeld? Heeft hij het debat over het nieuwe kiesstelsel niet beëindigd voordat het begonnen is?

2. Is de wens tot wijziging van het kiesstelsel nu nog kabinetsbeleid of

niet? Staat, met andere woorden, de brief van 8 juli nog overeind?

3. Gegeven dat deze brief voortkwam uit het Paasakkoord, laat zich in het verlengde hiervan de vraag stellen of dit reden is voor aanpassing van het Paasakkoord.

De heer **Nawijn** (Groep Nawijn): Ik steun deze vragen van de fracties van GroenLinks en de PvdA, maar ik zou er een vraag aan willen toevoegen. Ik wil er duidelijkheid over hebben of de minister-president nu wel of niet zijn privé-mening heeft gezegd. Ik zou daarover graag uitleg willen verkrijgen van de minister-president, mede gelet op wat wij een paar jaar geleden hebben meegeemaakt, waarbij naar voren kwam dat een minister of een minister-president geen privé-mening mag hebben.

De heer **Duyvendak** (GroenLinks): Dat herinner ik me nog. Ik heb er uiteraard geen bezwaar tegen dat deze vraag wordt toegevoegd.

De **voorzitter**: Dan wordt de vraag van de heer Nawijn toegevoegd aan de drie vragen van de heer Duyvendak. Ik stel voor, het stenogram van dit gedeelte van de vergadering door te geleiden naar het kabinet.

Daartoe wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik stel voor, toe te voegen aan de agenda van donderdag 22 september:

- Brief van het Presidium over een parlementair onderzoek naar het tbs-stelsel (30250);
- Brief van het Presidium over een onderzoek naar de strafrechtelijke afwikkeling van de vuurwerkramp in Enschede (30251).

Voorts stel ik voor, toe te voegen aan de agenda van 27, 28 en 29 september:

- Wijziging van de Natuurbeschermingswet 1998 in verband met intrekking Wet deelneming Grevelingen (30177);
- Regeling van een onafhankelijke uitoefening van risicobeoordeling door de Voedsel en Waren Autoriteit (Wet onafhankelijke risico-beoordeling Voedsel en Waren Autoriteit) (29863);
- Regels inzake beëdiging, kwaliteit en integriteit van beëdigde vertalers en van gerechtstolken die werkzaam zijn binnen het domein van justitie

## Voorzitter

en politie (Wet gerechtstolken en beëdigde vertalers) (29936);  
- Wijziging van de Gemeentewet in verband met het afschaffen van het gebruikersdeel van de onroerende-zaakbelasting (ozb) op woningen en het maximeren van de resterende ozb-tarieven (Afschaffing gebruikersdeel ozb op woningen) (30096);  
- Voorstel tot wijziging van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer der Staten-Generaal in verband met het openbaar maken van de neveninkomsten van de leden (30181);  
- Wijziging van de Wet op de omzetbelasting 1968 in verband met de aanpak van constructies met betrekking tot (on)roerende zaken alsmede in verband met een aanpassing op enkele onderdelen (30061);

Aangezien voor de stukken gedrukt onder de nummers 30126, 30127, 30141, 30152, 30153, 30154, 30156 (R1791) en 30159 (R1794) de termijnen zijn verstreken, stel ik voor dat wat deze Kamer betreft, de daarbij ter stilzwijgende goedkeuring overgelegde stukken zijn goedgekeurd.

Ik stel voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Aangezien voor de stukken 23490, nr. 384, 24095, nr. 178, 28884, nr. 4, 30064, 30119, 30155, 30129, 30132 en 30191 de termijnen zijn verstreken, stel ik voor, deze stukken voor kennisgeving aan te nemen.

Overeenkomstig de voorstellen van de voorzitter wordt besloten.

De **voorzitter**: Ik deel mee dat ingevolge artikel 69, tweede lid, van het Reglement van Orde de aangehouden moties 19637, nr. 930, 24077, nr. 152, 28333, nrs. 58 en 59, 28719, nrs. 7, 8, 11 en 13, 28808, nrs. 33 en 34, 29743, nr. 24, 29800-XI, nr. 119, 29893, nr. 5, en 30076, nr. 3, zijn vervallen.

---

Aan de orde is het **debat** over het **onderzoek naar het optreden van politie en justitie in de Schiedamse moordzaak**.

□

Mevrouw **Vos** (GroenLinks): Voorzitter. Vandaag gaat het om de moord op een klein meisje, Nienke.

Het gaat over haar vriendje, Maikel, die de moordpoging overleefde. Ik heb geen woorden voor wat deze kinderen is aangedaan, voor het onnoemelijke leed waar de ouders en de familie van Nienke en Maikel mee moeten zullen moeten leven. Het gaat vandaag om Cees B., de man die meer dan vier jaar onschuldig in de cel zat, het gaat over het optreden van de politie, het OM, het Nationaal Forensisch Instituut (NFI), de rechters en de minister. Het gaat over een zaak die het vertrouwen in de Nederlandse rechtsstaat diep heeft geschokt, een zaak die iedereen beroert. Voor GroenLinks is de kern van dit debat de vraag of de minister in staat is, op geloofwaardige wijze het geschonden vertrouwen in de rechtsstaat te herstellen.

Het rapport van de heer Posthumus geeft inzicht in de manier waarop de strafprocedure in de Schiedamse parkmoord is verlopen. Iedereen is het erover eens dat fout op fout is gestapeld. In een angstaanjagend lange opsomming constateert de heer Posthumus wat er mis is gegaan. Wij hebben allemaal het rapport gelezen, ik ga hier niet alle fouten en onvolkomenheden opsommen. Van hoog tot laag, van politieagent tot de minister, zijn er onbegrijpelijke keuzes gemaakt. Op ronduit onprofessionele wijze zijn onderzoeksprocedures geschonden, is de registratie van het verloop van het onderzoek achterwege gebleven, zijn er strategische en fatale keuzes in de opsporing gemaakt en is er geen enkele ruimte geboden aan de gedachte dat de werkelijkheid, de materiële waarheid er misschien ook anders uit had kunnen zien, dat Cees B. de dader niet zou zijn.

Cruciaal in de opsporing en vervolging waren de vrijwel direct weer ingetrokken bekentenissen van Cees B. en het DNA-onderzoek. De heer Posthumus constateert dat er wel degelijk rechercheurs waren die twijfelden aan de bekentenis van Cees B., welke twijfel niet of nauwelijks werd uitgesproken. Cees B. leek niet op de omschrijving die Maikel van de dader gaf, er waren geen sporen van Cees B. op de plaats van het delict, en hij paste niet soepel in de tijdlijn van de gebeurtenissen. Dit alles staat op de pagina's 70 en 71 van het rapport. Desondanks spitste het opsporingsonderzoek zich toe op Cees B. Uit de

interviews blijkt dat de leider van het onderzoek en de zaaksofficier van mening waren dat het aan de buitenwereld een verkeerd signaal zou geven om na de bekentenis van Cees B. onderzoek te doen naar andere verdachten. Want als dat bekend zou worden, zou de indruk kunnen ontstaan dat politie en justitie niet overtuigd waren van de schuld van Cees B. Onderzoek naar andere verdachten of andere richtingen zou de zaak tegen Cees B. zwakker maken. Wat stond centraal? Het vinden van de materiële waarheid, de werkelijke dader, of wat de mensen op straat zouden kunnen vinden van de politie en het OM? Posthumus stelt terecht dat het meer een teken van kracht en zorgvuldigheid is om andere scenario's te blijven onderzoeken.

Maikels verklaring was een ander scenario. Hij gaf een goede beschrijving van de werkelijke dader, Wik H. Deze beschrijving kwam overeen met andere getuigenverklaringen. Deskundigen twijfelden niet aan het waarheidsgehalte van de verklaring van Maikel, maar de politie wel. Maikel werd op het schunnige af gemangeld. Posthumus constateert dat Cees B. niet zou zijn veroordeeld als Maikel als kroongetuije was benaderd. In plaats daarvan dreigde de politie de ouders zelfs met ontzetting uit de ouderlijke macht, als ze hun zoon niet zouden afstaan aan de politie. Wie verzint zoiets? Graag een reactie van de minister.

Het veilig stellen van DNA-sporen is in de soep gelopen. Het is schokkend om te lezen hoe is omgegaan met het lichaamje van Nienke, waarbij waarschijnlijk essentiële sporen verloren zijn gegaan. De DNA-sporen die wel zijn verzameld, leverden een diffuus beeld op. De onderzoeker en de deskundigen van het NFI waren het niet eens over de te trekken conclusies. Wel twijfelden ze allebei aan de betrokkenheid van Cees B. bij de strafbare feiten. Het aangetroffen materiaal op de veter, het moordwapen, was niet van Cees B. Het materiaal wees, zij het soms onduidelijk, in de richting van een mannelijke derde persoon. Op 10 juli 2001 volgt een gesprek tussen mensen van het NFI en de zaaksofficier. Hoe het er in dat gesprek aan toe is gegaan, weten wij niet. Wat wij wel weten, is dat de zaaksofficier niets met deze twijfels